

ADDENDUM AAN HET VOORSTEL (C)2326

25 maart 2022

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	2
1 Context	2
1.1 Algemeen.....	2
1.2 Vergelijking van de nodige binnenlandse capaciteit tussen de leveringsperiodes 2025-2026 en 2026-2027	3
2 Antecedenten tussen 1/02/2022 en 18/03/2022	4
3 Bespreking van de bijkomende informatie.....	4
3.1 Verkregen informatie van ELIA.....	5
3.2 Noodzaak aan binnenlandse capaciteit.....	5
3.3 Hypotheses bij de opstelling van het netbeheerdersverslag.....	5
3.4 Impact verlenging nucleaire eenheden.....	6
4 Conclusie	7

Inleiding

1. Op 1 februari 2022 keurde het Directiecomité van de CREG het voorstel (C)2326¹ goed. In dit voorstel werd onder meer gewezen op het feit dat Elia de door de CREG gevraagde informatie niet had overgemaakt en dat de CREG bijgevolg geen enkele verantwoordelijkheid wenst te nemen aangaande de gegevens/resultaten uit het netbeheerdersverslag die zij in haar voorstel gebruikt heeft. Verder gaf de CREG in haar conclusie aan dat zij zou proberen de gevraagde informatie van Elia te bekomen en haar bevindingen over te maken aan de Minister bevoegd voor energie.

Dit addendum aan het voorstel (C)2326 geeft een overzicht van de informatie die na de goedkeuring van het voorstel (C)2326 van 1 februari 2022 door de CREG werd verkregen en de impact van deze informatie op het voorstel van vraagcurve dat de CREG op 1 februari 2022 overmaakte aan de Minister bevoegd voor Energie.

Het addendum bestaat uit vier hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk wordt de context met betrekking tot het voorstel (C)2326 kader behandeld. Het tweede hoofdstuk bevat de antecedenten. In het derde hoofdstuk wordt de informatie die werd verkregen na 1 februari 2022 besproken. Het vierde hoofdstuk bevat de conclusie van dit addendum.

Dit addendum aan het voorstel (C)2326 werd goedgekeurd door het Directiecomité van de CREG op 25 maart 2022.

1 Context

1.1 ALGEMEEN

2. Om met toepassing van artikel 8, §1 van het koninklijk besluit van 28 april 2021², een voorstel van de parameters waarmee de aan te kopen hoeveelheid capaciteit wordt bepaald, uit te brengen dient de CREG zich te baseren op het netbeheerdersverslag van Elia. Het netbeheerdersverslag van 23 december 2021 van Elia bevat in hoofdstuk 2 voornamelijk eindresultaten. De informatie in hoofdstuk 2 van het netbeheerdersverslag laat toe om een vraagcurve op te stellen, wat de CREG in sectie 3.2. van haar voorstel (C)2326 van 1 februari 2022 heeft gedaan. De informatie in het netbeheerdersverslag liet evenwel niet toe om de eindresultaten in het netbeheerdersverslag te controleren of te valideren.

3. De CREG heeft vastgesteld dat de noodzaak aan binnenlandse capaciteit voor de leveringsperiode 2026-2027 sterk stijgt ten opzichte van de voorgaande leveringsperiode 2025-2026, zonder dat hiervoor een verklaring te vinden is in het netbeheerdersverslag.

¹ Voorstel (C)2326 van 1 februari 2022 van de parameters waarmee de aan te kopen hoeveelheid capaciteit wordt bepaald voor de Y-4 veiling in 2022 met leveringsperiode 2026-2027.

² Koninklijk besluit van 28 april 2021 tot vaststelling van de paramaters (sic) waarmee het volume aan te kopen capaciteit wordt bepaald, inclusief hun berekeningsmethode, en van de andere parameters die nodig zijn voor de organisatie van de veilingen, alsook de methode en voorwaarden tot het verkrijgen van individuele uitzonderingen op de toepassing van de intermediaire prijslimiet(en) in het kader van het capaciteitsvergoedingsmechanisme.

4. Met het oog op het controleren van deze eindresultaten, heeft de CREG reeds in december 2021 aan ELIA verduidelijkingen, gedetailleerde tussenresultaten en bijkomende simulaties gevraagd. Op het moment van de goedkeuring van het voorstel en advies op 1 februari 2022, had de CREG onvoldoende verduidelijkingen verkregen en geen gedetailleerde tussenresultaten of bijkomende simulaties ontvangen. Het voorbehoud met betrekking tot het voorstel van de CREG werd gemaakt omwille van de onmogelijkheid van de CREG om de eindresultaten in het netbeheerdersverslag van Elia te kunnen controleren.

5. Dit addendum geeft een overzicht van de informatie die de CREG ontving na 1 februari 2022 en de impact van deze informatie op het voorstel van vraagcurve dat de CREG op 1 februari 2022 overmaakte aan de Minister bevoegd voor Energie.

1.2 VERGELIJKING VAN DE NODIGE BINNENLANDSE CAPACITEIT TUSSEN DE LEVERINGSPERIODES 2025-2026 EN 2026-2027

6. Een belangrijke opmerking van de CREG in haar voorstel (C)2326 was de onverklaarbare stijging van de nood aan binnenlandse capaciteit. In deze sectie wordt dit punt verder toegelicht.

7. Voor de leveringsperiode 2025-2026 werd in september 2021 een eerste T-4 veiling georganiseerd op basis van een vraagcurve die de noodzaak aan capaciteit reflecteert in de betrokken leveringsperiode.

8. Indien er vanuit mag worden gegaan dat Elia in haar simulaties het noodzakelijke volume in de periode 2025-2026 correct heeft ingeschat om aan de betrouwbaarheidsnorm (gemiddelde LoLE van maximaal 3 uur) te voldoen, dan stelt zich de vraag hoe de stijging van het noodzakelijk volume voor de daaropvolgende leveringsperiode (1/11/2026 t.e.m. 30/10/2027) gerechtvaardigd kan worden. In beide leveringsperiodes wordt immers reeds rekening gehouden met de volledige kernuitstap en blijft de betrouwbaarheidsnorm op hetzelfde niveau. De verschillen tussen de scenario's voor beide periodes (stijging van het elektriciteitsverbruik, toename van noodzaak aan capaciteit voor balancing, toename van geïnstalleerd vermogen aan productiecapaciteit die gebruik maakt van hernieuwbare energie, ...) verklaren volgens de CREG het verschil niet. Onder meer om deze reden heeft de CREG gedetailleerde informatie en bijkomende simulaties gevraagd aan Elia. Bovendien zou men kunnen verwachten dat het gebruik van een nieuwe klimaatdatabank, die zou rekening houden met de klimaatverandering, eerder een positief effect zou hebben op de bevoorradingszekerheid in plaats van een negatief effect. Zonder een afdoende verklaring die cijfermatig wordt aangetoond, heeft de CREG in haar voorstel van 1 februari de overweging gemaakt dat de CREG, in de veronderstelling dat de berekende nood aan capaciteit voor de periode 2025-2026 correct ingeschat werd, dat er effectief een risico bestaat dat overcapaciteit zou worden gecontracteerd in de volgende veiling voor de leveringsperiode 2026-2027.

9. Een andere veronderstelling zou kunnen zijn dat de noodzaak voor de leveringsperiode zoals volgt uit het netbeheerdersverslag voor de periode 2026-2027 wel volledig correct is, maar dit zou impliceren dat het noodzakelijke volume in de leveringsperiode 2025-2026 een onderschatting is. De CREG ging ervan uit dat deze laatste hypothese niet diende te worden overwogen in het voorstel, gezien het voorstel enkel betrekking heeft op de leveringsperiode 2026-2027.

2 Antecedenten tussen 1/02/2022 en 23/03/2022

10. Op 1 februari 2022 werd het voorstel (C)2326 goedgekeurd door het Directiecomité van de CREG via een schriftelijke procedure. Dit voorstel werd dezelfde dag overgemaakt aan de Minister bevoegd voor Energie, aan de Algemene Directie Energie en aan Elia.

11. Op 3 februari 2022 heeft de CREG per brief, met kopie aan de Minister bevoegd voor Energie, nogmaals aangedrongen bij Elia om antwoorden te krijgen op een aantal vragen met betrekking tot het netbeheerdersverslag.

12. Op 9 februari 2022 ontving de CREG van ELIA een antwoord op de brief van 3 februari 2022 waarin ELIA stelt haar wettelijke verplichtingen te zijn nagekomen, waarin ze de bevoegdheid van de CREG om bijkomende informatie te eisen in vraag stelt.

13. Op 21 februari 2022 ontving de CREG een schrijven van de Minister, waarin aangegeven wordt dat de Minister bij Elia aangedrongen heeft om de nodige gegevens aan de CREG over te maken, zodat de CREG haar wettelijk taken kan vervullen.

14. Op 23 februari 2022 verklaart Elia, in het kader van de presentatie van de jaarresultaten, dat zij geen nood ziet voor 2 bijkomende STEG-eenheden voor de leveringsperiode 2026-2027, wat naderhand door hen werd genuanceerd tijdens een vergadering met de CREG.

15. Op 23 februari 2022 ontving de CREG een verklarende nota van Elia, gevolgd door een bespreking van deze nota in een meeting op 24 februari 2022. Op 25 februari 2022 werden een aantal vragen met betrekking tot de verklarende nota aan Elia overgemaakt.

16. Op 8 maart 2022 maakte Elia een reeks antwoorden en een aangepaste versie van de verklarende nota met een aantal verbeteringen over aan de CREG. Hierin werd het interval van bijkomende capaciteit van 23 tot 961 MWd bijgesteld naar 304 tot 961 MWd.

17. Op 18 maart 2022 besliste de regering dat de levensduur voor de 2 jongste nucleaire eenheden verlengd wordt met 10 jaar.

18. Op 23 maart 2022 ontving de CREG van Elia aanvullende antwoorden op de vragen die de CREG op 25 februari 2022 stelde. Deze informatie kon binnen de timing voor dit addendum (rekening houdend met de deadline van 31 maart 2022 voor de instructie van de Minister aan Elia om de veiling te organiseren), niet volledig geanalyseerd en in dit addendum geïntegreerd worden.

3 Bespreking van de bijkomende informatie

3.1 VERKREGEN INFORMATIE VAN ELIA

19. Hoewel de verklarende nota van Elia van 23/02/2022, zoals aangepast op 8/03/2022, nuttige inlichtingen en inzichten oplevert, blijft de vaststelling dat Elia nog steeds niet geantwoord heeft op alle vragen die de CREG aan Elia heeft gesteld. Een analyse van de tussenresultaten en de bijkomende simulaties konden dan ook niet uitgevoerd worden.

3.2 NOODZAAK AAN BINNENLANDSE CAPACITEIT

20. Wat betreft de verklarende nota van Elia, stelt de CREG vast dat de stijging van de binnenlandse noodzaak, zoals vermeld in het voorstel van de CREG, niet wordt weerlegd. Elia neemt wel bepaalde hypothesen over de invulling van het aanbod in de komende T-4 veiling met bepaalde technologieën (zoals marktrespons, ...), waardoor er minder bijkomende nieuwe capaciteit nodig is dan vermeld in het voorstel van de CREG. De CREG heeft in haar voorstel op basis van het noodzakelijk binnenlands volume enkel willen benadrukken dat dit volume kan leiden tot minstens één, mogelijks twee, grote STEG eenheden. Uiteraard is het theoretisch mogelijk dat het volume volledig door andere technologieën wordt ingevuld, maar dit lijkt de CREG weinig waarschijnlijk. Tijdens de meeting van 24 februari 2022 met de CREG, heeft Elia de mogelijke noodzaak van bijkomende capaciteit, overeenkomstig een nieuwe STEG, niet ontkend.

21. Elia stelt dat de stijgende noodzaak aan binnenlandse capaciteit hoofdzakelijk te wijten is aan het gebruik van een nieuwe klimaatdatabank. Er blijft evenwel onvoldoende transparantie over deze databank. Zelfs indien de databank correct zou zijn (hoewel de resultaten van de simulaties minstens contra-intuïtief te noemen zijn), dan nog kan de vraag gesteld worden of de keuze van een bepaalde databank die leidt tot hogere noodzaak en dus hogere kosten voor het CRM, te rechtvaardigen valt.

22. In ieder geval zijn de resultaten voor de 2 leveringsperiodes onverzoenbaar. Indien er immers gekozen wordt voor de klimaatdatabank van MétéoFrance dan zal de noodzaak aan capaciteit voor de Y-1 veiling in 2024 met leveringsperiode 2025-2026 waarschijnlijk sterk stijgen.

3.3 HYPOTHESES BIJ DE OPSTELLING VAN HET NETBEHEERDERSVERSLAG

23. Uit de verklarende nota blijkt daarenboven dat de hypothesen (met een toename van opslagcapaciteit, markt respons, ...) die Elia gebruikt heeft bij het opstellen van het netbeheerdersverslag, leiden tot een lagere EENS (niet geleverde energie tijdens periodes van schaarste) en dus een hoger noodzakelijk volume (de EENS wordt immers in mindering gebracht bij het opstellen van de vraagcurve). Indien de aangenomen hypothesen van Elia zich niet realiseren tijdens de T-4-veiling, maar de noodzaak daarentegen ingevuld wordt door thermische capaciteiten en de EENS dus stijgt, dan leidt dit tot een te hoog te contracteren volume.

24. Uit de veilingresultaten van de veiling van 2021 bleek dat er relatief weinig markt response werd gecontracteerd. Opdat de hypothese met minder thermische eenheden en meer andere

technologieën (1400 MW Market Respons) zich zou kunnen realiseren, zou er net veel méér capaciteit naar de T-1-veiling moeten worden overgedragen in plaats van minder, zoals nu voorgesteld op basis van de 200-uren regel.

3.4 IMPACT VERLENGING NUCLEAIRE EENHEDEN

25. Met de beslissing van 18 maart 2022 over de verlenging van 2 nucleaire eenheden (Doel 4 en Tihange 3), wordt het referentiescenario fundamenteel gewijzigd. De wijziging van scenario maakt dat de resultaten van het netbeheerdersverslag (gebaseerd op een referentiescenario met volledige kerntuitstap), zowel wat betreft de informatie voor de vraagcurve als wat betreft de veilingparameters (IPC, reductiefactoren, ...), niet langer coherent zijn met de nieuwe situatie. De vraag stelt zich of de opmaak van een nieuw netbeheerdersverslag, rekening houdend met de verlenging van de kerncentrales (en waarbij alle andere scenarioparameters constant blijven) niet aangewezen is teneinde het effect van de nucleaire verlenging op de vaagcurve en op de veilingparameters kwantitatief vast te stellen (evenals een nieuw National Resource Adequacy Assessment die door de CREG moet reviewed of goedgekeurd worden volgens de nieuwe regels inzake Staatsteun (CEEAG)). De CREG verwijst hiervoor ook naar het consultatierapport van Elia met betrekking tot de hypothesen inzake het referentiescenario : *“If ever a 2 GW nuclear extension sensitivity would be chosen by the Minister, the parameters related to the extended nuclear assets should be assessed and defined as part of the scenario, such as forced outage and planned outage rates”*.

26. Met betrekking tot de noodzaak aan binnenlandse capaciteit heeft de CREG in haar voorstel geconcludeerd dat er minstens 1000 MW bijkomende nieuwe capaciteit nodig was, bovenop de 2 nieuwe STEGS die reeds gecontracteerd werden tijdens de vorige veiling.

De regeringsbeslissing van 18 maart 2022, waarbij 2 GW nucleaire capaciteit verlengd wordt mag niet losstaan van de “reparatieveiling” en er moet vermeden worden dat er teveel capaciteit wordt aangekocht.

De CREG merkt bovendien op dat Elia in haar verklarende nota uitgaat van extra “market response” en opslag om de bijkomende nood aan binnenlandse capaciteit te leveren in 2026-2027 (zie onderstaande figuur uit de verklarende nota van Elia), zodat extra gasgestookte capaciteit niet nodig is, overeenkomstig de figuur door Elia ter beschikking gesteld.

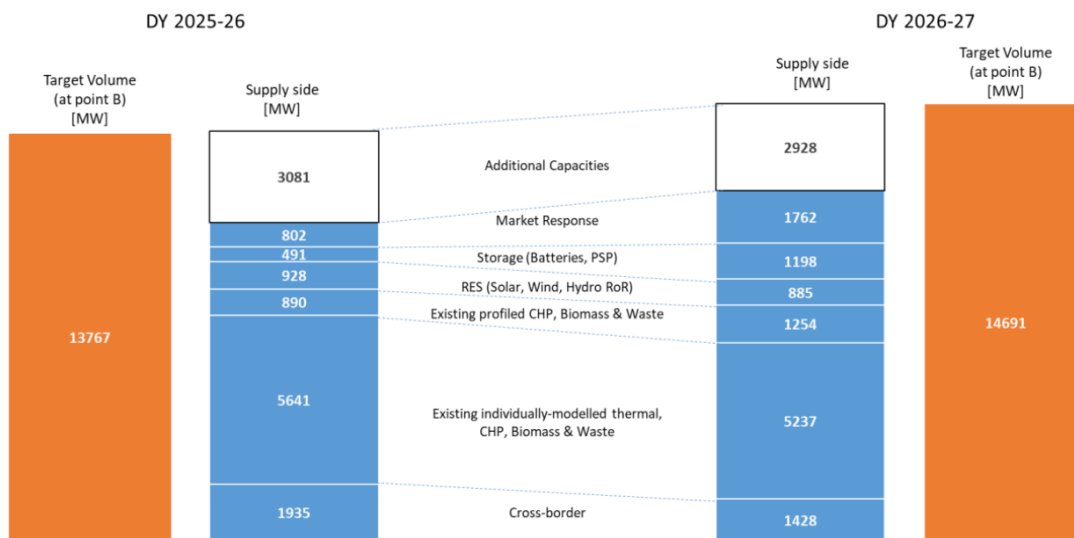

Figure 1: Remaining need for additional capacities for target years 2025-26 and 2026-27

4 Conclusie

27. Niet tegenstaande de verklarende nota van Elia van 23/02/2022, zoals aangepast op 8/03/2022, blijft de vaststelling dat Elia niet geantwoord heeft op alle vragen die de CREG aan Elia heeft gesteld. Een analyse van de tussenresultaten en de bijkomende simulaties konden dan ook niet uitgevoerd worden.

28. Indien de stijging van de noodzaak aan binnenlandse capaciteit hoofdzakelijk toe te schrijven is aan het gebruik van een gewijzigde klimaatdatabase, dan blijft de vaststelling van de CREG dat de noodzaak aan binnenlandse capaciteit tussen de 2 leveringsperiodes niet verzoenbaar is.

29. Rekening houdend met de door Elia genomen hypothesen bij het netbeheerdersverslag, bestaat er een bijkomend risico op het contracteren van overcapaciteit.

30. De CREG ziet op basis van de geanalyseerde bijkomende informatie bijgevolg geen voldoende reden om haar voorstel (C)2326 aan te passen.

Met betrekking tot de impact van de beslissing van 18 maart 2022, meent de CREG dat het referentiescenario hierdoor fundamenteel gewijzigd wordt. De vraag stelt zich of een nieuwe simulatie met een aangepast referentiescenario dient te gebeuren om de eventuele impact te kwantificeren, evenals een nieuw National Resource Adequacy Assessment. Bij voorkeur gebeurt de nieuwe simulatie in nauwe samenwerking met de CREG aangezien de NRAA moet gereviewed of goedgekeurd worden door de CREG.

31. De regeringsbeslissing van 18 maart 2022, waarbij 2 GW nucleaire capaciteit verlengd wordt mag niet losstaan van de “reparatieveiling” en er moet vermeden worden dat er teveel capaciteit wordt aangekocht.

32. De CREG merkt bovendien op dat Elia in haar verklarende nota uitgaat van extra “market response” en opslag om de bijkomende nood aan binnenlandse capaciteit te leveren in 2026-2027 zodat extra gasgestookte capaciteit niet nodig is, overeenkomstig de figuur door Elia ter beschikking gesteld.

////

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Laurent JACQUET
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het directiecomité

Bijlage : Verklarende nota van Elia (aangepaste versie van 8 maart 2022)